

Životné jubileá

K osemdesiatym narodeninám lichenológa RNDr. Ivana Pišúta, DrSc. (*13. 3. 1935)

Je to tak – náš učiteľ Ivan oslavuje túto jar osemdesiatku. Ako vyzerajú jeho všedné „lichenologické“ dni na Botanickom ústave SAV? Rovnako ako napríklad pred desiatimi či pätnástimi rokmi. Akurát sa na chodbe nezastavuje pri dochádzkovej listine a neregistruje svoj príchod a odchod. V pracovni a herbárovej zbierke znižuje entropiu zaujímavého materiálu, ktorý nazbierala Vierka Slezáková počas svojich doktorandských výprav za lišajníkmi gréckeho ostrova Andros. Nie je to jednoduchá úloha. Občas si pri tom zahundre, ale nevzdáva sa. Okrem identifikácie a spracovania materiálu bojuje aj s identifikáciou a upresňovaním lokalít zberu. V tom mu výdatne pomáha zápisník Paliho Lizoňa. Na našu veľkú radosť v materiáloch objavil niekoľko pekných položiek zástupcov rodu *Solenopsis*, ktorému sa v ostatných rokoch intenzívne venujeme, ale aj zaujímavých cyanofilov. V čase medzi svojimi výročiami sa podieľal na zostavovaní článkov – výstupov z našich spoločných projektov, ako aj ostatného zoznamu („checklistu“) lišajníkov Slovenska – míľnika pre poznanie ich diverzity u nás. Popri tom stihol napísať ešte rad historicky ladených článkov a diskusných reakcií do rôznych novín a časopisov. Bol školiteľom – špecialistom dizertácie Alice Košuthovej „Diverzita lišajníkových synúzií v borovicových lesoch na Borskej nížine“, ktorá prácu úspešne obhájila v roku 2013.

A. Guttová: Veľmi rada ho z práce vyrušujem diskusiami, lebo viem, že má vždy po ruke adekvátну radu a informáciu. Začiatkom decembra, pred poslednými terénmi roku 2014, mi rozprával o Veľkom Radzime (Revúcka vrchovina), kam sme sa chystali, ako tam „Hajdúk objavil druh *Ligularia glauca*“, ale podotkol, že veru tam teda nikdy nebol. Tomu som sa veľmi potešila, lebo predsa len, vidieť niečo, čo nevidel môj učiteľ, je mimoriadne lákavé. Takých miest na Slovensku by sa, ale, dalo porátať na prstoch rúk. Bezkonkurenčne významné sú Ivanove komentáre k histórii lichenologického výskumu toho-ktorého územia spojené s vlastnými pozorovaniami. A veľmi užitočné je vypočuť si jeho úvahy a komentáre, o tom, čo o taxónoch, ktorých morfológické, anatomické a ekologické znaky poznáme, hovoria molekulárne dáta.

A. Lackovičová: Mnohé zo súčasných vymožeností Ivan počas svojej aktívnej doby nezažil. Myslím si, že o najviac vedeckých zážitkov ho pripravilo obmedzené cestovanie. Mysel však ostala slobodná a jeho svojský druh fantázie a taktiky sa prejavoval na rôznych poliach. Množstvo nápadov aktívneho pesimistu – ako sa sám nazýva, predbehlo svoju dobu, ale nakoniec sa ich podarilo realizovať: napr. osadenie pamätnej tabule na rodnom dome A. Zahlbrucknera, presadenie výstavby jedného z prvých protihlukových múrov v Bratislave – v bývalom areáli Botanického ústavu SAV (múr je tam doteraz), budovanie lichenologických zbierok, atď. Riešenia dopravnej situácie v Bratislave vybudovaním tunela pod Malými Karpatmi (nápad spreď 40-tich rokov) sa dočkáme snáď v blízkej dobe. Je veľmi milé, že Ivan nespomína na krivdy, ale na to pekné a zaujímavé, čo zažil. Nedávno mi povedal: „Mal som vlastne šťastie, že som mohol na vlastné oči vidieť úžasnú zmenu lišajníkov v krajine. V študentských časoch som sa kochal pestrou lichenoflórou, potom prišla takmer úplná skaza a dnes postupná obnova. Prvé dve štádiá už mladí nemôžu ani uveriť.“

Za náš lichenologický tím (syn. *Cladonia* – conglobácia lichenológov asociovaných dôverne okolo náhodne inšpirovaných akcií) ďakujeme Ivanovi za podporu, pomoc a užitočné rady z nadhľadu, a prajeme mu veľa zdravia a elánu do ďalších rokov.

Výber biografických prác

- Guttová, A. 2005. RNDr. Ivan Pišút, DrSc. – jubilat. *Bryonora* 35: 40–41.
- Jančula, M. 2010. RNDr. Ivan Pišút, DrSc. – očami archivára (*13. 3. 1935). *Bryonora* 46: 76–77.
- Lackovičová, A. 1995. RNDr. Ivan Pišút, CSc., sexagenarian. *Biologia* 50: 445–448.
- Liška, J. 1994. Ivan Pišút (*13. 3. 1935 Bratislava). *Bryonora* 14: 23
- Lizoň, P. 1985. RNDr. Ivan Pišút, CSc., päťdesiatročný. *Zborn. Slov. Nár. Múz., Prír. Vedy, Bratislava* 31: 199–207.
- Matoušek, B. 2000. RNDr. Ivan Pišút, DrSc. šesťdesiatpäťročný. *Zborn. Slov. Nár. Múz., Prír. Vedy, Bratislava* 46: 82–108.

Doplňky k lichenologickej bibliografii 2001 – 2014

2001

- Anenkhonov, O. A., Hodálová, I., Valachovič, M., Matisová, V., Kubinská, A. & Pišút, I. 2001. List of vascular plants, lichens and mosses of the Gremjačaja Valley, Barguzinskij Range, East Siberia. *Thaiszia – J. Bot., Košice*, 10: 151–163.
- Pišút, I. 2001. RNDr. Ing. A. Věžda CSc. octogenarian. *Biologia* 56: 458–460.
- Pišút, I. 2001. Beitrag zur Kenntnis der Flechten Bulgariens III. *Zborn. Slov. Nár. Múz., Prír. Vedy, Bratislava* 47: 21–26.
- Pišút, I. & Šubová, D. 2001. Príspevok k poznaniu lišajníkov Tatranského národného parku a Národného parku Nízke Tatry. *Naturae Tutela* 6: 714.

2002

- Pišút, I. 2002. Alexander Zahlbruckner (1860–1938): The Author of Two Historical Milestones in Lichenology. *Bryologist* 105: 243–245.
- Pišút, I. 2002. An outline of history of lichenological research in Slovakia. *Acta Fac. Rer. Nat. Univ. Comen. Bot.* 41: 53–58.
- Pišút, I. 2002. Beitrag zur Kenntnis der Flechten Rumäniens. *Zborn. Slov. Nár. Múz., Prír. Vedy, Bratislava* 48: 12–16.
- Pišút, I. 2002. Edmund Szelényi (1877–1931) – neznámy zberateľ lišajníkov. *Zborn. Slov. Nár. Múz., Prír. Vedy, Bratislava* 48: 111–114.
- Pišút, I. 2002. A few interesting lichens from Western Caucasus (Russia). *Biologia* 57: 545–546.
- Pišút, I. 2002. Zomrel čestný člen SBS prof. RNDr. Zdeněk Černohorský, DrSc. *Bull. Slov. Bot. Spoločn.* 24: 226.

2003

- Banášová, V., Pišút, I. & Lintnerová, O. 2003. Poznámky ku špecifickej vegetácii na haldách trosky pri Smolníku (Slovenské rudohorie). *Bull. Slov. Bot. Spoločn.* 25: 135–141.
- Gáper, J. & Pišút, I. 2003. *Mykológia. Systém, vývoj a ekológia húb*. Univerzita Mateja Bela, Fakulta prírodných vied, Banská Bystrica.
- Kondratyuk, S. Y., A., Popova, L. P., Lackovičová, A. & Pišút I. 2003. A catalogue of Eastern Carpathians lichens. M. H. Kholodny Institute of Botany, Kiev – Bratislava.
- Pišút, I. 2003. Nachträge zur Kenntnis der Flechten der Slowakei 17. *Zborn. Slov. Nár. Múz., Prír. Vedy, Bratislava* 49: 27–32.
- Pišút, I. 2003. Kleiner Beitrag zur Flechtenflora Griechischer Inseln. *Zborn. Slov. Nár. Múz., Prír. Vedy, Bratislava* 49: 33–35.
- Pišút, I. 2003. Recenzia práce: Lev G. Byazrov, Lišajniki v ekologicheskom monitoringe (Lichens in ecological monitoring), 2002, 336 pp. Ed. Pub I. Nauchnyj mir, Moskva. *Biologia* 58: 748.

2004

- Guttová, A. & Pišút, I. 2004. Composition of lichen-diversity in the biocentre Strážovské vrchy Mts. - recent and unpublished data. In Franc. V. (ed.), Strážovské vrchy Mts. – research and conservation of nature. Proceedings of the conference, Belušké Slatiny, October 1 & 2, 2004. p. 5–16.
- Lackovičová, A., Guttová A. & Pišút, I. 2004. Diverzita lišajníkov Národnej prírodnej rezervácie Vihorlatský prales (Vihorlat, východné Slovensko). Bull. Slov. Bot. Spoločn., Suppl. 10: 96–100.
- Lackovičová, A. & Pišút, I. 2004. Lišajníky Národnej prírodnej rezervácie Dobročský prales (Klenovský Vepor, Veporské vrchy). Bull. Slov. Bot. Spoločn. 26: 23–30.
- Pišút, I., 2004. A few lichens from Madeira. Zborn. Slov. Nár. Múz., Prír. Vedy, Bratislava 50: 14–17.
- Pišút, I. 2004. Nachträge zur Kenntnis der Flechten der Slowakei 18. Zborn. Slov. Nár. Múz., Prír. Vedy, Bratislava 50: 10–13.
- Slezáková, V. & Pišút, I. 2004. Type specimens of lichens and lichenicolous fungi in the Slovak National Museum – Natural History Museum, Bratislava (BRA), Slovakia. Annot. Zool. Bot. Bratislava: 226: 3–56.

2005

- Pišút, I. 2005. Čelad' Lobariaceae Chevall (lichenizované huby) – história, súčasnosť a trendy výskytu na Slovensku. Zborn. Slov. Nár. Múz., Prír. Vedy, Bratislava 51: 15–29.
- Pišút, I. 2005. Pocta Marte Vozárovej. Bull. Slov. Bot. Spoločn., Bratislava, 27: 231.
- Pišút, I. 2005. Životné jubileum RNDr. Marty Vozárovej. Zborn. Slov. Nár. Múz., Prír. Vedy, Bratislava 51: 102–110.

2006

- Pišút, I. 2006. Nachträge zur Kenntnis der Flechten der Slowakei 19. Zborn. Slov. Nár. Múz., Prír. Vedy, Bratislava 52: 6–11.
- Pišút, I. 2006. Šesťdesiatnik RNDr. Pavel Lizoň, CSc., jubiluje. Zborn. Slov. Nár. Múz., Prír. Vedy, Bratislava 52: 82–99.
- Pišút, I. 2006. Recenzia práce: Olech, M. A., 2004: Lichens of King George Island, Antarctica. Ed. The Institute of Botany of the Jagiellonian University Kraków, 391 pp. Biologia, 61(1): 78.
- Pišút, I. 2006. Recenzia práce: Byzrov, L. G., 2005: Lishajniki indikatory radioaktivnovo zagrjaznenija (Lichens as indicators of radioactive contamination). Ed. Tovarischesto nauchnich izdaniy KMK, Moskva, 476 pp. Biologia, 61(1): 84.
- Pišút, I. & Pišút, P. 2006. Changes of epiphytic lichens in the surroundings of magnesite factories near Jelšava (SE Slovakia) in the period 1973–2004. Ekológia 25: 176–187.

2007

- Guttová, A. & Pišút, I. 2007. Lišajníky Záhorskej nížiny (jz. Slovensko). Bryonora, 39: 1–12.
- Chytrý M., Danilhelka, J., Kubešová, S., Lustyk, P., Ermaková, N., Hájek, M., Hájeková, P., Kočí, M., Otýpková, Z., Paleček, J., Řezníčková, M., Šmarda, P., Valachovič, M., Popov, D. & Pišút, I. 2007. Diversity of forest vegetation across a strong gradient of climatic continentality: Western Sayan Mountains, southern Siberia. Plant Ecol. 196: 61–83.
- Lackovičová, A. & Pišút, I. 2007. Lišajníky PR Kamenný jarok a PP Kapitúlské bralá (Štiavnické vrchy, stredné Slovensko). Bull. Slov. Bot. Spol., Bratislava 29: 21–29.
- Lackovičová, A. & Pišút, I. 2007. Exploring lichens in the Slovak part of the Carpathians: a brief history. 1 International Conference: Lichens of the Carpathians, Kraków 2007: 26–27.

- Pišút, I. 2007. Nachträge zur Kenntnis der Flechten in Turkmenien, Usbekistan und Tadschikistan. Zborn. Slov. Nár. Múz., Prír. Vedy, Bratislava 53: 3–7.
- Pišút, I., Lackovičová A., Guttová, A. & Palice, Z. 2007. New lichen records from Bukovské vrchy Mts (NE Slovakia). Acta Mycol. 42: 267–280.
- Pišút, I. 2007. Recenzia práce: Ulf Schiefelbein, Ökologische und naturschutzfachliche Aspekte der Flechtenflora des Landkreises Uecker-Randow (Mecklenburg-Vorpommern). Archiv Naturwiss. Dissertationen 16, 2006, 216 pp. Ed. Martina- Galunder-Verlag, Nümbrecht. Bull. Slov. Bot. Spol., Bratislav, 29: 205–206.

2008

- Lisická E., Pišút I. & Kliment J. 2008. Lišajníky Lichens. In Kliment, J. (ed.), Príroda Veľkej Fatry Lišajníky, machorasty a cievnaté rastliny. Vydavateľstvo Univerzity Komenského, Bratislava. p. 33–62.
- Pišút I. 2008. Nachträge zur Kenntnis der Flechten der Slowakei 20. Zborn. Slov. Nár. Múz., Prír. Vedy, Bratislava 54: 29–32.
- Pišút I. & Guttová A. 2008. Contribution to the lichen flora of Anatolia, Turkey. Beitrag zur Flechtenflora von Anatolien. Sauteria 15: 403–415.

2009

- Dingová, A. & Pišút I. 2009. Doplnky k poznaniu lišajníkov Borskej nížiny (juhozápadné Slovensko). Bryonora 44: 28–33.
- Michálek, M. & Pišút I. 2009. Doplnok k rozšíreniu lišajníka *Cyphelium lucidum* (Th.Fr.) Th. Fr. na Sibíri (Rusko). Zborn. Slov. Nár. Múz., Prír. Vedy, Bratislava 55: 37.
- Pišút, I. 2009. Some lichens from the vicinity of Ribeiro Frio (Madeira, Macaronesia). Acta Mycol. 44: 179–184.
- Pišút, I. 2009. Životné jubileum RNDr. Anny Lackovičovej, CSc. Bull. Slov. Bot. Spol., Bratislava, 31: 116–126.

2010

- Dingová, A. & Pišút, I. 2010. Three overlooked *Cladonia* species in Slovakia. Thaiszia – J. Bot., Košice, 20: 71–76.
- Pišút, I. 2010. Neznáme doklady vyhynutých alebo kriticky ohrozených lišajníkov v herbároch Slovenského národného múzea a Katedry botaniky Prír. fakulty UK (Bratislava). Zborn. Slov. Nár. Múz., Prír. Vedy, Bratislava 56: 13–16.
- Pišút, I. 2010. Recenzia práce: Matoušek Branislav – Schmidt William: Pôvod a význam vedeckých mien vtákov: Prekladový, výkladový a etymologický slovník vedeckých mien vtákov. Diel I. 520 pp., ISBN 978-80-969260-6-0. Diel II 405 pp., ISBN 978-80-969260-7-7. Múzeum 56: 57.
- Pišút, I. 2010. Recenzia práce: Bacigálová, K.: Flóra Slovenska X/2 Mycota (Huby) Ascomycota (Vreckaté huby) Taphrinomycetes Taphrinales (Grmaníkotvaré) čeľ. Protomycetaceae, čeľ. Taphrinaceae. VEDA, Bratislava 2010, 184 p. ISBN 978-80-224-1096-0. Bull. Slov. Bot. Spol., Bratislava, 32: 162.
- Pišút, I. 2010. Recenzia práce: Bacigálová, K.: Mycota (Huby) Ascomycota (Vreckaté huby) Taphrinomycetes Taphrinales (Grmaníkotvaré) čeľ. Protomycetaceae, čeľ. Taphrinaceae. Flóra Slovenska X/2. Thaiszia – J. Bot., Košice, 20: 88–89.
- Pišút, I., Lackovičová, A. & Lisická, E. 2010. Slovenské názvoslovie lišajníkov (2010). Kultúra slova 44: 207–227.

2011

- Guttová, A., Lackovičová A., Pišút I. & Pišút P. 2011. Decrease in air pollution load in urban environment of Bratislava (Slovakia) inferred from accumulation of metal element in lichens. *Environ. Monit. Assess.* 182: 361–373.
- Petrík A. & Pišút I. 2011. Lišajník *Fulgensia pruinoso* v Západných Karpatoch. Zborn. Slov. Nár. Múz., Prír. Vedy, Bratislava 57: 5–7.
- Pišút I. 2011. Prehliadaný lišajník *Ramalina intermedia* na Slovensku. *Bull. Slov. Bot. Spol., Bratislava*, 33: 137–139.
- Pišút I. 2011. Sechs Blaualgenflechten aus Turkmenistan, Usbekistan und der Türkei. Zborn. Slov. Nár. Múz., Prír. Vedy, Bratislava 57: 3–4.

2012

- Pišút I. & Lackovičová A. 2012. Šesťdesiatnik RNDr. Jíří Liška, CSc. jubiluje. *Bull. Slov. Bot. Spol., Bratislava*, 34: 242–245.

2013

- Dingová-Košuthová, A., Svitková, I., Pišút, I., Senko, D. & Valachovič, M. 2013. The impact of forest management on changes in composition of terricolous lichens in dry acidophilous Scots pine forests. *Lichenologist* 45: 415–425.
- Guttová, A., Lackovičová, A. & Pišút, I. 2013. Revised and updated checklist of lichens of Slovakia (May 1013). *Biologia* 68: 845–850 (+elektronická príloha 1–50).
- Lackovičová, A., Guttová, A., Bačkor, M., Pišút, P. & Pišút, I. 2013. Response of *Evernia prunastri* to urban environmental conditions in Central Europe after the decrease of air pollution. *Lichenologist* 45: 89–100.

ANNA GUTTOVÁ & ANNA LACKOVIČOVÁ